

ZE ZJAWISK WSPÓŁCZESNEGO
JĘZYKA CZESKIEGO

Milan HRDLIČKA

Praha

Dobře ty

Snad v každém údobí se v jazyce objevují nové, nevšední, neotřelé výrazy a spojení, nejinak je tomu i v současnosti. Mám na mysli frekventovaná vyjádření jako *To dám* ‘to zvládnou, to dokážu’, *Stalo se to dva roky zpátky* ‘došlo k tomu před dvěma lety’ aj.

Příčiny jejich vzniku a užívání mohou být různé. Patří mezi ně např. snaha mluvčího po stručnosti vyjádření, po jeho zjednodušení (např. vyhnutí se skloňování určitého výrazu), nemalou roli může mít rovněž vliv některých cizích jazyků, v posledních desetiletích především angličtiny (vedle řady lexikálních anglicismů do této oblasti spadají i „anglické struktury”, srov. *mít něco pod kontrolou* – *to have something under control* atd.).

V nedávné době jsem se při různých příležitostech (např. při stolních společenských hrách nebo při kolektivních sportech) ze strany nedospělých mluvčích opakovaně setkával se spojením *Dobře ty* a s jeho obměnami, a to jak v čísle jednotném, tedy *Dobře on*; *Dobře ona* a v menší míře i *Dobře já*, tak s nižší četností výskytu rovněž v čísle množném: *Dobře vy* aj.

Mluvčí (údajně i dospělý, a to zejména při sportovních aktivitách) touto cestou – jak je ze syntagmatu patrné – chválí spoluhráče, protihráče, event. dokonce sebe sama. Nevětná výpověď se skládá ze zmiňovaného adverbia způsobu (*dobře*) – setkal jsem se pouze s jeho pozitivní formou, nikoliv s antonymem – a z příslušného postponovaného osobního zájmena (ukazuje na adresáta sdělení) ve tvaru nominativu.

Původ onoho frekventovaného vyjádření a jeho variant může být podle mého soudu v anglickém *good for you* (*good for her*; *good for me* aj.), které se mohlo do našeho prostředí dostat různými cestami.

I když zní zmiňované spojení nevšedně a atraktivně, přestože je stručné a plní svou komunikační roli dobře, nemyslím si že je podobný přístup vhodné aplikovat ve větším měřítku. Ten totiž může v komunikaci snadno vést k „moderním” nežádoucím makaronským paskvilům typu *Vo co go?* ‘o co jde?’, jejichž existenci rozhodně nepokládám v naší mateřštině za nezbytně nutnou.